Obraćanje Visokog predstavnika Paddy Ashdowna Parlamentu BiH

Dakle, ponovo smo zajedno.

Kako stvari trenutno stoje, postoji opasnost da ću se Parlamentu BiH obraćati češće nego što sam se obraćao svom vlastitiom Parlamentu u Londonu!

Međutim, ozbiljno, zaista sam zahvalan za ukazanu priliku da vam se ponovo obratim, da proširim poruku koju sam vam uputio prije par mjeseci i da otvorim značajan dijalog o izazovima koji nam predstoje. Stoga namjeravam da svoja zapažanja svedem na najmanju moguću mjeru i ostavim što više vremena za pitanja i diskusiju u narednih sat vremena.

Obećao sam partnerstvo. Danas govorimo o ispunjavanju tog obećanja.

Međutim, da se prvo osvrnemo na trenutnu situaciju u kojoj se nalazimo.

Osjećaj za smjer, osjećaj za svrhu

Kada sam stigao u ovu zemlju naznačio sam svoj cilj: raditi s ljudima Bosne i Hercegovine kako bi se ova zemlja izvela na nepovratan put ka državnosti i članstvu u Evropi.

Na jučerašnjem historijskom samitu predsjednika Bosne i Hercegovine, Republike Hrvatske i Savezne Republike Jugoslavije, ponovo sam čuo tu poruku, ali sa velikim naglaskom stavljenim na cijelu regiju.

Smjer je jasan, osjećaj svrhe je nedvojbeno jasan, zacrtan je put u našu budućnost. Bosna i Hercegovina, kao i njeni

susjedi, nalazi se na putu u Evropu.

Međutim, nije lako postići taj cilj. Moraćemo donositi neke teške odluke da bi se provele neke teške promjene.

Neke od tih odluka moraju se donijeti ovdje, u ovoj sali, kao i u ostalim zakonodavnim organima BiH.

Uzmite zakone o javnom RTV servisu. Svjestan sam da postoje neki ljudi ovdje, kao i u drugim skupštinama, koji su zabrinuti zbog ovih zakona. Međutim, moram vam reći da smatram da uopće nema osnove za tu zabrinutost. Osnovno pitanje je sljedeće: RTV servis koji je nezavistan i koji ne podliježe političkim utjecajima predstavlja apsolutnu potrebu ukoliko BiH želi postati istinski član evropske porodice. Ukoliko se to ne ostvari, nećemo moći ispuniti smjernice EU i ostaćemo iza naših susjeda koji idu putem ka zaključivanju Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju Evropskoj uniji. Prošlo je već dvije godine od kada su date smjernice EU. Ispunjavanje uvjeta iz tih smjernica treba predstavljati prioritet za ovaj Parlament i ostale zakonodavne organe u BiH.

Druga teška odluka koja se mora donijeti, iako shvatam da to predstavlja otvoreno pitanje više za Parlament Federacije nego za ovaj Parlament, odnosi se na tekuću raspravu o tome da li se treba povećati iznos sredstava za boračku populaciju. Na površini to izgleda kao prilično atraktivan prijedlog. Svakako, teško je zamisliti bilo koji segment društva koji je za svoju zemlju žrtvovao više od samih boraca. Ja bih to trebao znati jer sam i sam bio vojnik.

Međutim, nažalost, stvari nisu tako jednostavne u ovoj situaciji kada je privreda slaba, kada se smanjuje pomoć i kada se dugovi gomilaju.

Ne možemo si priuštiti da trošimo novac kojeg nemamo, bez obzira na ciljeve za koje se zalažemo.

Ukoliko to uradimo, dovešćemo se na ivicu propasti, a obični

ljudi ove zemlje, uključujući i boračku populaciju, osjetiće posljedice na svojoj koži.

Jedan od mojih partnera u bh. vlastima mi je nedavno kazao da ćemo, ukoliko ovaj zakon ne bude donesen, imati Francusku revoluciju. Rekao sam da ćemo, ukoliko do toga dođe, imati Argentinu – a onda Francusku revoluciju.

Ali radi se o omnogo krupnijem problemu. Dali smo obećanje. Kada smo potpisali sporazum sa MMF-om obavezali smo se da ćemo raditi unutar jasno postavljenih granica rashoda. Ovoj zemlji se mora vjerovati, ili nećemo nigdje stići. Ukoliko prekršimo obećanje, ukoliko prekršimo dogovor prekoračenjem budžeta, međunarodne finansijske institucije, na koje se u velikoj mjeri oslanjamo po pitanju sredstava, će jednostavno otići odavde.

Kao što znate, Međunarodni monetarni fond, uz punu saglasnost Svjetske banke, EU i drugih, samo u ovoj godini prijeti povlačenjem preko 100 miliona $ iz BiH.

Stotinu miliona dolara! To je visoka cijena za predizborni politički manevar kojim se nastoje pridobiti glasovi.

To je novac koji bi trebao biti utrošen za škole, bolnice i plate i penzije i, naravno, za boračku populaciju. Dakle, ovaj prijedlog, ako prođe, umjesto da pomogne boračkoj populaciji, nanijeće udarac cjelokupnoj finansijskoj situaciji u svim sektorima u zemlji koja se vrtoglavom brzinom kreće ka bankrotu.

Dakle, sa izborima ili bez njih, donosimo zakone koji su u interesu cijele zemlje. Pokažimo šta smo u stanju učiniti na krupnom planu, udružimo napore bez obzira na stranačku podijeljenost kako bismo postigli ono što je zaista bitno.

Time se vraćamo na prioritete – stvari koje ne smijemo izgubiti iz vida, čak ni u groznici predstojeće kampanje:

Najprije zakonitost. Zatim zaposlenost. Putem reforme.

Proteklog mjeseca smo započeli ostvarivati ove slogane konkretnim mjerama.

Zakonitost

Ostavkom bivšeg ministra finansija u Republici Srpskoj, gosp. Vračara, i smjenom bivšeg ministra finansija u Federaciji, gosp. Grabovca, započeli smo proces uspostavljanja pincipa ministarske odgovornosti i poduzeli prve korake u primjeni evropskih standarda odgovornosti u organima vlasti.

Sada se moramo posvetiti uništavanju mreža organiziranog kriminala čija je namjera da ovlada institucijama ove zemlje i kontrolira njenu politiku.

To je razlog što smo prije nekoliko sedmica zatražili od Vijeća ministara da uspostavi posebna vijeća pri Sudu BiH, kao i posebne odjele pri Tužiteljstvu koji će biti u stanju da rješavaju pitanja organiziranog kriminala, složene slučajeve privrednog kriminala i korupcije.

Apsolutni je prioritet da Sud BiH i Tužiteljstvo Bosne i Hercegovine rade punim kapacitetom. To je sredstvo koje nam je potrebno kako bismo sudili i stavili iza rešetaka počinitelje najtežih krivičnih djela koji iskorištavaju nacionalno bogatstvo ove zemlje za ličnu dobit.

Ljudi jednostavno neće razumjeti ukoliko to budemo odgađali ili izbjegavali da poduzmemo mjere po ovom pitanju. Stoga apeliram na Vijeće ministara da riješi sva do sada neriješena pitanja i da vam dostavi prijedlog, a na vas da ove zakone usvojite u hitnom postupku prije godišnjih odmora.

Jednako je neophodna vaša podrška energičnijoj strategiji za sveobuhvatniju reformu sudstva. Ova strategija podrazumijeva reformu sudova i tužiteljstava, Krivičnog zakona i Zakona o krivičnom postupku kao i usavršavanje sudija i tužitelja.

Ukoliko hoćemo da oslobodimo ovu zemlju od kriminalaca koji od nje kradu i koji se nekažnjeno bogate na njen račun, moramo se zajedno naoružati sredstvima koja će nas dovesti do uspjeha.

Zaposlenost

Isto važi za oblast privrede.

Poruka građana ove zemlje – i to svih zajednica u njoj – je da su radna mjesta prioritet broj jedan.

Mi moramo pokazati da je to i nama prvi prioritet.

Naravno, vlade i parlamenti ne mogu tek tako stvoriti nova radna mjesta. Ali mogu stvoriti uslove za rast privatnih preduzeća a s njima i rast zaposlenosti. Ključ za to je investiranje u BiH. No, investicije dolaze samo tamo gdje su dobrodošle.

Naš cilj ne može biti ništa manje nego da Bosna i Hercegovina postane zemlja sa najpovoljnijom klimom za poslovanje u cijelom regionu.

To zahtijeva vremena. Ali danas možemo napraviti prvi korak.

I upravo zato su razni zakoni koji se bave ekonomskom reformom, a koji moraju proći kroz ovaj parlament, toliko važni. Jer će sprega tih zakona doprinijeti stvaranju okruženja naklonjenog biznisu i jedinstvenog ekonomskog prostora, u kojem vrijedni građani ove zemlje mogu osigurati sopstvenu egzistenciju i egzistenciju svojih porodica i zajednica.

Otvaranje novih tržišta za izvoznike od ključne je važnosti za to. Osigurati Bosni i Hercegovini pristup tržištima Evropske unije, osobito tržištima poljoprivrednih proizvoda, od vitalnog je značaja za otvaranje novih radnih mjesta u BiH i za pristizanje većih ulaganja. Evropska unija je jedan od najvećih svjetskih potrošača poljoprivrednih proizvoda i potencijali Bosne i Hercegovine u toj oblasti i dalje su

ogromni.

Međutim, da bi dozvolila pristup svojim tržištima, Evropska unija zahtijeva ispunjenje određenih standarda koji će osigurati zdrave proizvode, kako za građane EU tako i za građane BiH.

I zato će usvajanje Zakona o veterinarstvu otvoriti vrata tržišta Evropske unije – jer bez tog zakona nije moguće dokazati visoki standard bosanskohercegovačkih izvoznih prehrambenih artikala, a odlični proizvodi iz ove zemlje ne mogu doći na police evropskih samoposluga.

A ipak, šta se desilo sa Zakonom o veterinarstvu? On još uvijek nije usvojen, uprkos činjenici da je prošlo više od dvije godine od kako je Evropska unija ukinula dažbine na većinu bosanskohercegovačkih proizvoda, i na taj način otvorila put poljoprivrednim proizvodima koji bi se izvozili u Evropu. Kakva ironija da je u nastojanjima da se pomogne poljoprivrednicima iz BiH Brisel bio brži od Sarajeva.

Poljoprivrednici iz cijele zemlje jednostavno ne mogu razumjeti zašto se njihov rad žrtvuje na oltaru nacionalističkog političkog rivalstva.

Slično je i u oblasti javnih usluga, gdje je neophodno usvojiti zakone iz oblasti komunikacija i električne energije. Ukoliko se to ne desi građani BiH će te usluge i dalje plaćati više nego što je normalno. Danas međunarodni poziv iz Bosne i Hercegovine košta više nego poziv iz bilo koje druge zemlje u Evropi. I to se može promijeniti ukoliko usvojite potrebne zakone, koji se nalaze pred vama.

Drugi ključne stavke koje zahtijevaju brzo usvajanje su Zakon o koncesijama, koji je potreban za koordiniranje postojećih zakona na entitetskom nivou; Zakon o registraciji pravnih lica koja su osnovale institucije BiH; te Zakon o statistici, koji je od najveće važnosti za rad organa vlasti na izradi ključne statistike neophodne za funkcioniranje privrede.

Ništa od ovoga nije neizvodivo. Ukoliko je za usvajanje ovih zakona potrebno češće održavanje sjednica, to i učinite.

Ali Bosna i Hercegovina si ne može priuštiti da čeka.

Vaši građani – vaši birači – si ne mogu priuštiti da čekaju.

Apelujem na vas da udovoljite njihovim zahtjevima za zakonitost i zapošljavanje. To je moguće osigurati samo putem reforme. A sada je vrijeme.